

написання та презентації незначних об'ємів матеріалу до написання власних прозових чи поетичних творів. Необхідно приділяти значну увагу самостійній роботі кожного студента. Викладач має виступати у ролі менеджера, який організовує процес подання та засвоєння нової інформації.

Однією з найбільших переваг такого процесу могли б стати двомовні викладачі, які б уникали проміжної ланки, рідної мови, а проводили заняття двома іноземними мовами. Такий підхід надихав би студентів швидко переключатися з однієї мови на іншу та адаптуватися у двомовному середовищі значно швидше.

Отже, навчання та використання комунікативного методу передбачає активність не тільки того, хто навчається, але й того, хто навчає. Питання про те, як треба діяти для досягнення певного результату в оволодінні діяльністю, становить головний предмет наступної дискусії.

Бібліографічні посилання

1. Комунікативні методи та матеріали для викладання англійської мови [Електронний ресурс] / перекл. і адапт. Л. В. Биркун. – Oxford : Oxford University press, 1998. – 49 с. – Режим доступу : www.oup.com
2. Мильруд Р. П. Современные концептуальные принципы коммуникативного обучения иностранным языкам / Р. П. Мильруд, И. Максимова // Иностранные языки в школе. – 2000. – № 5. – С. 17–22.
3. Почепцов Г. Г. Паблик рилейшинз, или Как успешно управлять общественным мнением / Г. Г. Почепцов. – М., 1998. – 349 с.
4. Fanselow J. Breaking Rules / J. Fanselow. – Longman, 1985. – 450 p.
5. Harmer J. How to teach English / Jer. Harmer. – Longman, 2007. – 192 p.
6. Carter R. Vocabulary: Applied Linguistic Perspectives / R. Carter. – 336 p.

Надійшла до редколегії 21.10.2013

УДК 371.315:811.133.1

І. І. Липська

Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля

НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ЮРИСТІВ ЧИТАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ ПРЕСИ ФРАНЦУЗЬКОЮ МОВОЮ

У статті розглянуто актуальне питання методики навчання читання текстів французької професійно орієнтованої преси студентів юридичних спеціальностей. Було визначено необхідність спеціально розробленої методики навчання читання франкомовних юридичних текстів преси. У статті конкретизуються поняття і зміст навчання читання франкомовної професійно орієнтованої преси. Було визначено труднощі такого навчання. Наведено причини актуальності дослідження. Перспективою розвитку дослідження вважається створення навчальних матеріалів з навчання читання студентів юридичних спеціальностей текстів франкомовної преси.

Ключові слова: франкомовна професійно орієнтована преса, труднощі навчання читання, формування термінологічної компетенції, зміст навчання читання.

В статье рассмотрены актуальные вопросы методики обучения чтению текстов франкоязычной профессионально ориентированной прессы студентов юридических специальностей. Была определена необходимость специально разработанной мето-

дики обучения чтению франкоязычных юридических текстов прессы. В статье уточняются понятие и содержание обучения чтению франкоязычной профессионально ориентированной прессы. Были определены трудности такого обучения. Приведены причины актуальности исследования. Перспективой дальнейшего развития предполагается создание учебных материалов по обучению чтению студентов юридических специальностей текстов франкоязычной прессы.

Ключевые слова: франкоязычная профессионально ориентированная пресса, трудности обучения чтению, формирование терминологической компетенции, содержание обучения чтению.

The article is devoted to the actual challenges of the Methodology of teaching students of law specialties reading professional oriented French press public texts. The necessity of the specially developed Methodology of teaching reading French press public texts has been determined. The article precises the notion and the content of teaching reading professionally oriented press. The difficulties of such kind of teaching have been appointed. The reasons of the researcher's actuality have been given. The perspective of the further researcher's development is teaching methodological materials creation to teach students of law specialties reading the special texts of French Press.

Key words: professional oriented French press, difficulties of teaching reading, terminological competence forming, the content of teaching reading.

Цінність випускника юридичного факультету вищого навчального закладу на ринку праці в умовах активного розвитку міжнародних зв'язків України у всіх сферах господарчої діяльності багато в чому визначається рівнем його мовної підготовки. За останні роки зросли вимоги щодо рівня оволодіння іноземними мовами (ІМ) фахівцями. Значне зростання інтересу до вивчення ІМ, зокрема французької, в Україні викликано перебудовою міжнародної діяльності підприємств, застосуванням нових форм співробітництва: прямі зв'язки підприємств із закордонними партнерами, широкий обмін науковою, технічною та юридичною документацією, розвиток мережі Інтернет. Ці фактори підтверджують, що знання ІМ фахівцями перестає бути проблемою їхнього загального культурного рівня й стає питанням їхньої професійної придатності. Тому одним із найважливіших завдань вищої освіти в Україні є підвищення ефективності підготовки кваліфікованих фахівців із високим рівнем володіння ІМ [7, с. 45].

За Загальноєвропейськими Рекомендаціями студенти вищих немовних закладів освіти мають оволодіти загальнонавчальною та професійно орієнтованою іноземною мовою. Це стосується також студентів вищих юридичних навчальних закладів освіти, які в оволодінні іноземною мовою мають здобути такий рівень комунікативної компетенції, який дозволив би їм користуватися ІМ в юридичній галузі професійної діяльності.

Особливістю професійно орієнтованого навчання іноземної мови є врахування потреб студентів у вивченні ІМ, що зумовлюються особливостями майбутньої професії. При формуванні у майбутніх юристів франкомовної професійно спрямованої компетенції особлива увага надається формуванню вмінь читання. Читання як одна з форм мовленнєвого спілкування є: а) засіб одержання інформації з метою застосування її у професійній діяльності; б) необхідна умова набуття студентами-юристами достатнього рівня комунікативної компетенції.

Метою статті є визначення необхідності запропонування спеціально розробленої методики навчання професійно орієнтованих франкомовних текстів преси у вищих юридичних навчальних закладах освіти, яка враховує наступні

методичні принципи: 1) принцип професійної спрямованості; 2) принцип автентичності; 3) принцип комунікативності.

Для досягнення поставленої мети були вирішені такі завдання:

- конкретизувати поняття і зміст навчання читання франкомовної професійно орієнтованої преси;

- визначити труднощі навчання читання франкомовної професійно орієнтованої преси.

У процесі вивчення студентами юридичних спеціальностей іноземної мови визначається діяльність, в якій виражаються професійні інтереси, пізнавальні потреби та пізнавальна активність особистості [3, с. 131].

Зауважимо, що навчання ІМ, як одного із факторів впливу на ступінь навчально-пізнавальної активності майбутніх спеціалістів-юристів, реалізується саме в процесі читання професійно орієнтованих текстів, якими є спеціальні статті франкомовної преси. Це означає, що іншомовне читання фахових джерел повинно бути засобом отримання необхідної інформації з метою її застосування у спілкуванні зі спеціалістами юридичної галузі, для поповнення фахових знань та професійного вдосконалення.

Особливу роль у навчанні читання професійно орієнтованих текстів відіграють принцип автентичності текстового матеріалу та організація роботи з ними.

Використання автентичних текстів-статей, зміст яких відображає реальне мовлення носіїв, надає поняття про реальні події у світі юриспруденції, формує термінологічний апарат студентів-юристів, допомагає студентам оперувати термінами правового профілю, формувати мовленнєві навички та вміння, життєво необхідні для реального професійного спілкування [7, с. 185].

У системі роботи, спрямованої на формування термінологічної компетенції, викладач повинен допомогти студентам ідентифікувати й розуміти основні значення лексики й основних словотворчих компонентів термінів, підготувати їх до досягнення повного й точного розуміння інформації, враховуючи термінологічні труднощі текстів преси. На сучасному етапі розвитку правову термінологію можна поділити на такі лексико-тематичні групи: а) назви осіб, що займаються юридичною діяльністю; б) назви правових показників: коефіцієнт адміністративної придатності основних фондів; в) назви організацій, що займаються правовою діяльністю; г) назви юридичних процесів; г) назви офіційних паперів; д) назви адміністративних та правових систем; е) назви нормативних документів і законів.

Властивими правовій термінології є і такі явища, як полісемія, метафори́зація, омоні́мія, антоні́мія, синоні́мія. Юридичні терміни, як і загальноживані слова, розвиваються й можуть поступово набувати нових значень, одне з яких залишається первинним, а на його основі створюються інші значення – переносні.

Окремо можна виділити досить численну на сьогодні групу метафоричних найменувань, лексем, що утворилися від жаргонізмів і закріпились як терміни, групу слів-гібридів, тобто таких, що складаються з двох коренів, один з яких є власне українським, інший – запозиченим, лексики, запозиченої з різних мов світу.

Завдяки складності лексико-семантичної класифікації правової термінології виникають труднощі навчання читання та формування термінологічної компетенції об'єктивного й суб'єктивного характеру. До об'єктивних труднощів можна віднести:

1) нерівномірну підготовку студентів молодших курсів з французької мови, що обумовлено різними умовами навчання в середніх навчальних закладах (профіль навчального закладу, його статус, кількість учнів у навчальній групі, рівень професіоналізму вчителя тощо);

2) відсутність у студентів досвіду роботи з термінологією франкомовної преси на молодших курсах і в результаті відсутність уявлень студентів про стиль та лінгвістичні особливості статей франкомовних газет та журналів на середньому та старшому етапах навчання;

Суб'єктивні труднощі навчання читання обумовлені індивідуальними здібностями студентів до читання франкомовної адміністративно-правової преси, прагматичністю їх індивідуальних настанов, диспропорцією між рівнем інтелектуального розвитку студента, його кругозору і умовами викладення інформації у спеціальній франкомовній пресі.

Для подолання вищевказаних труднощів організації діяльності студентів із автентичним матеріалом пропонується серія проблемних завдань. Проблемні завдання за матеріалами франкомовної преси розвивають вміння читання преси за фахом як базового компонента інформаційної діяльності, відкривають можливості використання ІМ для вирішення професійних задач; створюють умови для індивідуалізації навчання читання.

На спеціальному етапі навчання читання, етапі відпрацювання усіх видів зрілого читання, активізації роботи з різними типами спеціальних економічних статей, забезпечується зворотний зв'язок у формі надання довідок та оцінки результатів роботи (дискусія), що дає можливість об'єктивно оцінити роботу кожного студента (не фронтальне, а індивідуальне визначення рівня сформованості навичок та вмінь), що значно підвищує мотивацію навчання читання у немовному ВНЗ, створюючи умови для самостійної роботи студентів та підвищуючи активність кожного студента в процесі оволодіння навичками та вміннями читання.

Все вищесказане надало можливість спеціальної методики для навчання читання, де було враховано труднощі, пов'язані із нерозумінням термінології, стилістичних особливостей франкомовної преси.

Нами було запропоновано принципи методу навчання читання франкомовної адміністративно-правової преси: принцип орієнтованості навчання юридичної лексики на спілкування в правовому (спрямованість на сферу комунікації); принцип ситуативності і тематичності навчання читання юридичних текстів франкомовної преси; принцип автентичності; принцип програмованого управління процесом оволодіння юридичними термінами тими, хто вчиться, і принцип перманентного повторення юридичних термінів у процесі навчання читання іноземною мовою.

Із метою реалізації принципу ситуативності і тематичності навчання читання юридичних текстів франкомовної преси особлива увага приділялася комплектуванню модулів навчальних матеріалів, де враховувалися особливості виділення і поєднання комунікативних ситуацій правової сфери з погляду методики «інвентаризації» ситуацій [6, 148]. При цьому особлива увага зверталася на порядок проходження етапів читання, при якому статті преси розташовуються в послідовності, що забезпечує поступове і рівномірне зростання складності. Вважаємо, що порядок розташування матеріалів преси повинен базуватися на послідовному використанні ряду зазначених нижче критеріїв:

1. **Критерій поширеності** (чим у більшій кількості текстів зустрічається лексика даного етапу навчання, тим більше переваг отримує цей етап).
2. **Логічний критерій** (полягає в тому, що за інших рівних умов тексти розташовуються за логікою природної послідовності подій, які вони відображають).
3. **Методичний критерій** полягає в розчленуванні тематичного комплексу, груп ситуацій, об'єднаних однією темою, і розташуванні однорідних тем по чергово із іншими темами, що забезпечило б планомірне повторне опрацювання вивчених ситуацій на базі нового і складнішого текстового матеріалу.

Усі надані тексти забезпечують практичну реалізацію комунікативної компетенції, оскільки вони дають можливість здійснювати навчання читання в правовій сфері, ознайомлюють студентів з правовими реаліями франкомовних країн, а отже, розвивають лінгвокраїнознавчу, культурологічну компетенцію студентів; навчають їх професійного спілкування в правовій сфері.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що актуальність навчання читання франкомовної юридичної преси визначається такими факторами: а) невизначеністю цілей і змісту навчання читання професійно орієнтованих текстів франкомовної преси студентів юридичного напрямку підготовки; в) нерозробленістю методики формування термінологічної компетенції у студентів-юристів на основі франкомовної спеціалізованої преси; г) невідповідності студентів до професійного читання іноземною мовою.

Перспективою розвитку дослідження є створення навчальних матеріалів з навчання читання студентів юридичних спеціальностей текстів франкомовної преси на основі побудови модулів навчальних матеріалів, враховуючи особливості виділення і поєднання комунікативних ситуацій правової сфери.

Бібліографічні посилання

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / [наук. ред. україн. вид. С. Ю. Ніколаєва]. – К. : Ленвіт, 2003. – 233 с.
2. Очерки методики обучения устной речи на иностранных языках / [под ред. П. Буквиндера]. – К. : Вища школа, 1980. – 189 с.
3. **Пассов Е. И.** Коммуникативное иноязычное образование : готовим к диалогу культур : пособ. для учителей / Е. И. Пассов. – Минск : Лексис, 2003. – 184 с.
4. **Скалкин В. Л.** Коммуникативные упражнения на английском языке / В. Л. Скалкин. – М. : Просвещение, 1983. – 127 с.
5. **Скалкин В. Л.** Основы обучения устной иноязычной речи / В. Л. Скалкин. – М. : Русский язык, 1981. – С. 60–66.
6. **Тарнопольський О. Б.** Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти / О. Б. Тарнопольський. – Д., 2005. – 146 с.
7. **Тарнопольський О. Б.** Методика обучения английскому языку для делового общения : учеб. пособ. / О. Б. Тарнопольский, С. П. Кожушко. – К. : Ленвит, 2004. – 192 с.
8. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. – Cambridge : Cambridge University Press, 2001. – 260 p.

Надійшла до редколегії 15.10.2013